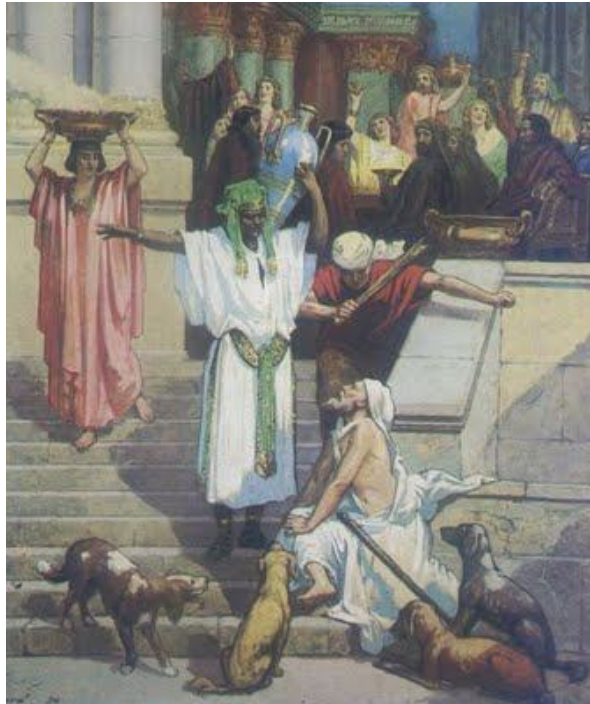

PREDICĂ LA DUMINICA A XXII-A DUPĂ RUSALII

Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr

... Fiule, adu-ți aminte că ai primit cele bune ale tale în viața ta, și Lazăr pe cele rele; iar acum aici el se mângâie, iar tu te chinuiești! (Luca XIV, 25)

Frați creștini,

Parabola despre bogatul nemilostiv și săracul Lazăr este bine cunoscută. Bogatul, lacom și zgârcit, petrece și se veselește zilnic dezmiardându-și trupul cu cântece, băuturi și mâncăruri alese, în timp ce săracul, plin de bube și flămând, suferă la ușa lui.

Predica Mântuitorul nostru Iisus Hristos începuse să capteze mulțimile din toate părțile Palestinei. Se răspândise pretutindeni zvonul că un om nemiîntâlnit face minuni; vindecă tot felul de dureri, tămăduiește neputințele și vorbește într-un chip atât de minunat cum n-a mai vorbit nimeni până acum. Toată lumea alerga să-i vadă chipul strălucitor și să-i asculte cuvântul fermecător.

Într-una din zile pe când era înconjurat de mulțime multă de ascultători între care erau oameni bogați și puternici ai zilei care-L priveau din înălțimea situației lor cu un fel de mândrie personală, precum și mulți săraci, amărâți și necăjiți, Mântuitorul zugrăvește prin cuvinte

minunate, tabloul vieții unui bogat și a unui sărac, tabloul bogăției, al măririi și confortului și tabloul sărăciei, al necazurilor și suferințelor. Iată deci, două vieți, două trăiri deosebite foarte mult între ele. Blândul Iisus începe a vorbi cu glas rar și dulce:

- Era un om bogat care se îmbrăca în porfiră și în vizon, veselindu-se, în toate zilele în chip strălucit. Iar un sărac, anume Lazăr, zăcea înaintea porții lui plin de bube, poftind să se sature din cele ce cădeau de la masa bogatului; dar și câinii venind, lingeau bubele lui.

Tablourile acestea ne impresionează puternic și cred că nici cea mai împietrită inimă omenească nu poate să rămână nesimțitoare față de nenorocirea și mizeria în care se zbătea săracul Lazăr. Dar iată că într-o zi a murit săracul și sufletul lui a fost luat de înger și dus în grădina raiului în sânul lui Avraam. Moare și cel bogat iar demonii îl duc în flăcările iadului.

Iată deci un sărac proslăvit în cer și un bogat îngropat în iad; un sărac în mâinile îngerilor și un bogat în ghearele demonilor. Acest tablou ar fi o mare descurajare pentru cei bogați și o mare îngâmfare pentru cei săraci. Aceasta s-ar părea la prima vedere, dar lucrurile nu stau așa.

Dacă sunt bogați în iad, fără îndoială că sunt și săraci și dacă sunt săraci în cer, negreșit că sunt și bogați. Să nu căutăm în altă parte dovada decât în Sfânta Evanghelie de astăzi. Vedem pe săracul Lazăr disprețuit, flămând și gol, cum îngerii l-au dus în sânul lui Avraam, care a fost un om bogat, că știm din istoria sfântă a Vechiului Testament că acest slăvit patriarh avea cirezi de vite și mari bogății când a trăit pe pământ.

Iată dar în împărăția cerului un bogat și un sărac. Aceasta o spun ca cei săraci să nu osândească pe cei bogați, iar cei bogați să nu piardă nădejdea în mântuirea lor. Dar trebuie să recunoaștem că bogăția este o mare piedică pentru mântuirea sufletului. Însuși Mântuitorul zice: "Cât de anevoie vor intra în împărăția cerului cei ce au avutii!" Mai ușor se mântuiește cel sărac, cel lipsit, fiindcă nădejdea lui este întemeiată pe Împărăția cerului, pe fericirea veșnică a raiului. El are mintea mai luminată și vede cum cu fiecare zi ce trece din viața lui, se apropie de grădina fericirii veșnice. De aceea nădejdea lui este întemeiată și nu pune nici un preț pe lumea aceasta trecătoare.

Dar au fost și bogați care s-au mântuit, căci au folosit banii și averea pentru slava lui Dumnezeu și pentru binele aproapelui. Așa au făcut ei biserici și mănăstiri întru slava lui Dumnezeu, au făcut spitale, școli și orfelinate, pentru binele aproapelui. Alții au scris cărți și le-au împărțit gratuit pentru luminarea poporului. Toți acești oameni bogați, care au făcut o mulțime de fapte bune, Dumnezeu i-a numărat cu Avraam, Isaac și Iacov, în Împărăția cerească.

Două lucruri sunt pe care le împarte Dumnezeu oamenilor în această lume: Harul Său și bunurile vremelnice. Prin Harul Sfânt pe care-l primim prin Sfânta Biserică și Sfintele Taine,

Dumnezeu se îngrijește de nevoile sufletului, iar bunurile vremelnice le dă pentru trebuințele trupului.

Prin urmare, nu ne este iertat să nu deschidem ochii la nevoile și necazurile aproapelui nostru, pentru că dacă avem, nu de la noi avem, ci sunt de la Dumnezeu. El ne-a dat înțelepciune și sănătate și tot El ne-a înzestrat cu daruri nenumărate. De aceea nu sunt ale noastre și trebuie să le dăm mai departe aproapelui nostru.

Poate fiecare dintre noi întâlnim un Lazăr plin de bube sufletești și trupești. Să nu facem ca bogatul din Evanghelia de astăzi care nu vede nimic din cauza orbirii desfătărilor, a petrecerilor și luxului. Mare facere de bine e să stai la căpătâiul unui bolnav și mare mângâiere simte acesta când vii cu un cuvânt de încurajare. Căci omului căzut în dureri i se spulberă nădejdea și de aceea trebuie să mergem acolo unde este durerea și suferința, să-i căutăm noi, căci aceasta este fapta cea îngerească și creștinească.

Bogatul din Evanghelia de astăzi s-a dus în flăcările iadului pentru nepăsarea lui, pentru împietrirea inimii la suferința lui Lazăr cel gol, nemâncat și bolnav, de la ușa casei lui. Această împietrire și nemilostivire i s-a născut din mândrie, din gâtelile și zorzoanele pe care le pune pe el. Sfânta Evanghelie ne spune mai departe, că bogatul fiind în flăcările iadului și văzând pe Lazăr fericit, a rugat pe părintele Avraam ca să-i fie milă de el și să trimită pe Lazăr să-și înmoaie vârful degetelor în apă și să-i răcorească limba căci grozav se chinuiește în văpaia aceea.

Groznic trebuie să fie focul iadului și grozavă suferința celor ce ajung acolo în acel loc de chin. Dar dreptul Avraam i-a răspuns: "Fiule, adu-ți aminte că ai primit cele bune ale tale în viața ta, și Lazăr, asemenea, pe cele rele; iar acum aici el se mângâie, iar tu te chinuiești".

Așadar, la ce i-a folosit bogatului puținele zile pe care le-a trăit în desfătări și chefuri, în beții și lăcomii? La ce i-a folosit mândria vieții acesteia, slava cea deșartă a lumii, dacă a câștigat prin ele focul cel nestins al iadului? Toate s-au spulberat într-o clipă și cele ce nu-i venea să creadă când i se spunea, le-a văzut, dar acum e prea târziu.

Așa sunt mulți îngâmfați și necredincioși, care dacă începi să le spui ceva despre Dumnezeu și suflet, te întrerup căci nu pot suferi nici să audă de numele lui Dumnezeu. Nu mai vorbim de atâția care și-au pus toată nădejdea în viața și fericirea aceasta trecătoare, care zic că aici este raiul și iadul și dacă ai bani și avere ești în rai, iar de nu le ai, ești în iad. Așa sunt mulți care și-au pus nădejdea în lucrurile acestea trecătoare.

Astfel povestea un preot că avea un prieten ce trăia într-o splendidă situație materială. Locuia într-un palat înconjurat de o grădină ca un adevărat paradis. Am încercat, zicea preotul, să vorbesc prietenului meu despre Dumnezeu și despre cele sufletești, dar acesta mă

întrerupse cu alte cuvinte, grăindu-mi cu sfidare: "Dragul meu, mie în zadar îmi vorbești despre aceste lucruri, căci raiul meu iată-l, acesta este!" – și-mi arată casa și grădina cea frumoasă.

Peste cinci ani, l-am vizitat din nou pe prietenul meu, dar vai, ce schimbări grozave! Grădina era uscată, prăpădită, casele ruinate, iar prietenul meu zăcea bolnav de aproape patru ani. Un copil îi murise înecat, fata eșuase în căsătoria ei, iar tatăl se îmbolnăvise de supărare. Mai avea o fată pe care am auzit-o întrebându-și părintele bolnav: "Tată dragă, eu merg până în oraș, ce ai dori să-ți aduc de acolo?" Chinuit de boală bătrânul răspunse: "Un ștreang să-mi aduci, un ștreang să-mi termin zilele, căci nu mai pot".

Iată deci că în decursul celor cinci ani, raiul prietenului meu devenise un adevărat iad. Așa este cu raiul acesta vremelnic, pământesc; umbră și vis, deșertăciunea deșertăciunilor. Câți nu sunt care prin căsătorie și-au agonisit de toate, și-au văzut multe visuri împlinite cu ei și copiii lor și au ajuns fericiți. Totul a mers bine până la o vreme, dar deodată ca din senin au căzut în mari nenorociri. Căsătoriile copiilor s-au spulberat, au suferit diferite accidente, boli, a intrat moartea și în scurt timp s-a terminat cu raiul lor.

Așa este fericirea aceasta scurtă, ca un vis frumos, iar după ce te trezești din el nu mai rămâne nimic, nici nu-ți mai aduci aminte exact cum a fost visul. De aceea primii creștini și toți sfinții nu puneau nici un preț pe fericirea pământească și renunțau la toate chiar și la viața aceasta ca s-o câștige pe cea veșnică, fiindcă ei credeau cu adevărat în nemurirea sufletului, nu numai așa de formă cum cred unii și cum a crezut și bogatul din Evanghelia de astăzi.

Esența învățăturii din pilda Sfintei Evanghelii de astăzi este existența sufletului și nemurirea lui. Vedem cum Lazăr a lăsat aici trupul cel buburos și flămând cu care a suferit, iar sufletul lui s-a dus în fericirea din rai. Vedem cum și bogatul a lăsat trupul cel îmbuibat, distrat, îmbrăcat și împodobit, tot aici în lume într-o groapă spre mâncarea viermilor, în timp ce sufletul lui a fost dus de către demoni în flăcările iadului. De acolo din foc, Dumnezeu a voit să-l vadă el, bogatul, pe Lazăr fericit și nu așa cum îl știa el flămând, fără puțința de a se înfrupta nici din fărâmiturile de la masa lui.

Religia creștină și întreaga cultură a omenirii se întemeiază pe aceste două adevăruri mari: nemurirea sufletelor și învierea trupurilor. Amândouă sunt adevăruri chinuitoare și întrebări care au muncit mintea și conștiința oamenilor. Este suflet în trup și viață după moarte?

La întrebarea aceasta necredincioșii răspund scurt: Nu! Nepăsătorii care nu se cutremură de nimic răspund: O fi, n-o fi! Îndoielnicii, bazați pe îndoiala altora, răspund și ei: Poate da, poate nu! Dar creștinii adevărați mărturisesc hotărâți: DA! Sufletul există liber și nemuritor.

Despre nemurirea sufletului ne încredințează Sfânta Scriptură chiar de la început. În Cartea Facerii se spune că omul a fost făcut de Dumnezeu cu trup din pământ și cu suflet viu. Când

moare, trupul se întoarce în pământul din care a fost luat, iar sufletul se întoarce la Dumnezeu care l-a dat. Sufletul este duh creat de Dumnezeu, scânteie din dumnezeire, nemuritor, care prețuiește mai mult decât valoarea lumii întregi. Nu ne putem închipui religie creștină fără credința în suflet a vieții fără moarte.

Creștinul are religia învierii și Evanghelia nemuririi. Învățăturile Domnului nostru Iisus Hristos ne asigură fericirea veșnică. Chiar pilda bogatului și săracului Lazăr de astăzi, ne arată clar că există suflet și viață veșnică, fericită pentru cei drekți. În ce privește pe cei răi, nici sufletele lor nu mor, ci trăiesc veșnic, dar se chinuiesc în iad. Existența sufletelor și nemurirea lor este dovedită și garantată de Mântuitorul, căci după ce a înviat pe alții El însuși a înviat.

Sufletul este duh imaterial, care nu se poate nimici și este înzestrat cu funcțiuni și puteri nemateriale. El are rațiune, voință și sentiment. Sufletul se folosește de trup ca de un instrument așa cum se folosește artistul de vioară ca să cânte melodiile ce-i plac. După cum păsările călătoare se conduc după instinct și pleacă spre țările calde, tot așa ne spune și nouă inima că suntem nemuritori și trebuie să plecăm de aici într-o altă lume, în altă patrie veșnică. Sufletul se întoarce la Cel ce ni l-a dat, la Dumnezeu Creatorul, ca un porumbel călător ars de sete.

Mulți creștini sfinți și-au cunoscut ora plecării lor de aici din lume. Fericitul Augustin zice: "Ne-ai făcut pentru Tine Doamne și neliniștit este sufletul nostru, până ce se va odihni în Tine". Așadar există suflet și este nemuritor. Casa sufletelor este cetatea lui Dumnezeu, locuința din cer după care suspinăm. Fără suflet am fi călători fără țintă, păcătoși fără mântuire și muritori fără speranță. Dacă n-am avea suflet, am fi niște făpturi care n-am ști ce rost avem în viață n-am ști de unde venim și unde mergem după moarte. Dar prin suflet simțim, cunoaștem și așteptăm cu încredere.

Bogatul nemilostiv din Evanghelia de astăzi, îngrozit de chinurile iadului roagă pe părintele Avraam să trimită pe Lazăr acasă la tatăl său, că mai are cinci frați, să le spună și lor chinul lui, să-i învețe credința ca să nu vină și ei tot acolo la el în iad. Avraam le-a răspuns: "Au pe Moise și pe prooroci, să asculte de ei!" Dar bogatul a zis: "Nu, părinte Avraam, ci dacă cineva dintre morți se va duce la ei, se vor pocăi".

Iată deci cum bogatul se îngrijește de frații lui, îi e milă de ei, dar cât a fost în viață nu l-a interesat. El ar fi vrut ca Lazăr să învieze, ca astfel frații lui văzând un mort înviat să creadă cu adevărat că există suflet și să se întoarcă la credință. Ceea ce spune bogatul nemilostiv poate am auzit și noi la unii necredincioși care zic că n-a venit nimeni de dincolo și dacă ar învia cineva poate ar crede și ei.

Acești necredincioși însă n-ar crede chiar dacă ar învia și morții după cum nici evreii n-au crezut atunci când Mântuitorul a înviat pe fiica lui Iair, pe fiul văduvei din Nain sau pe Lazăr cel

mort de patru zile. În loc să ia aminte la toate minunile acestea, ei L-au batjocorit și răstignit pe cruce. În timpul răstignirii Dumnezeu a făcut ceva și mai mult, căci a înviat pe mulți morți din mormintele lor, după cum spun Sfintele Scripturi, care umblau prin Ierusalim și vorbeau cu prietenii lor, spunându-le ce au văzut pe dincolo. Toate acestea se păstrează în Sfânta Tradiție și astăzi, dar necredincioșii evrei au rămas tot împietriți și înrăiți la inimă, fiindcă duhurile necurate intraseră în ei. Cerul se întunecase, pământul se cutremura, pietrele se despicau, mormintele se deschideau, iar ei nu vedeau, nu auzeau și nu simțeau nimic.

Iată așa se întâmplă cu cei care se leapădă de Dumnezeu, devin nesimțitori și nu cunosc calea de urmat; deci acei care vin numai de formă la biserică, nu cu scopul bine întemeiat de a-și mântui sufletul și de a pune la inimă Cuvântul lui Dumnezeu. Acestora, spune Sfânta Scriptură, că li se propovăduiește ca să le fie de mărturie la ziua judecății și să nu zică că nu le-a spus nimeni. Grozav lucru este a avea ca martor în ziua acea mare atâtea pilde și predici, atâtea învățături și minuni pe care ni le-a arătat Dumnezeu, iar noi să fi rămas tot în păcat, tot în necredință până la moarte.

Sfânta Carte ne spune că în cele din urmă lumea va fi necredincioasă și nestatornică, fiindcă nu caută Împărăția lui Dumnezeu, ci numai plăcerile lumești și trecătoare ale acestei vieți ca bogatul nemilostiv din Evanghelia de astăzi. Unora poți să le spui orice le-ai spune; poate să se răstoarne pământul, pot să învieze morții, ei nu vor alt rai, nu vor altă viață veșnică, ci o vor pe aceasta vremelnică, raiul acesta care se spulberă fără nici un folos.

Toată lumea vrea să trăiască pe lumea aceasta ca într-un adevărat rai, dar nu se poate fiindcă bucuriile trupești sunt fără de folos sufletului și chiar trupului. Câți nu s-au lăcomit în mâncăruri și băuturi, distrugându-și trupul și sufletul?! Numai un om cumpătat poate să guste mai mulți ani din bucuriile pământești și tot se sfârșește, căci viața aceasta trebuie s-o lăsăm să dăm pământului trupul și sufletul cerului care ni l-a dat.

În legătură cu raiul acesta pământesc, mi-aduc aminte de o istorioară unde se spune că o vulpe a văzut o grădină încărcată cu toate bunătățile, dar grădina era împrejmuită de jur împrejur cu un gard de zid înalt, iar vulpea nu putea sări. Umblând ea de jur împrejurul grădinii, văzu o spărtură în gard, dar era prea îngustă ca să se poată strecura prin ea. Tot gândindu-se și judecându-se ce să facă își zise: știu ce voi face, voi răbda câteva zile de foame, voi slăbi și atunci voi putea intra cu ușurință. Zis și făcut. După trei zile de foame vulpea se strecură și intră în grădină, apoi începu să mănânce cu lăcomie.

După câteva zile își aduce aminte că trebuie să iasă. Însă acum alt necaz, că se îngrășase și nu mai putea pătrunde pe unde intrase. Ce-i de făcut? N-am cum să scap de aici, zise vulpea, decât să fac iarăși foamea ca să slăbesc. Răbdă iarăși trei zile și slăbind se strecură afară.

Când se văzu scăpată, privind spre grădină zise: "Frumoasă mai ești tu grădină și dulci sunt roadele tale, dar ce folos am avut eu? Cât am mâncat, atât am răbdat și cum am intrat, așa am ieșit!"

Ce istorioară plină de înțeles sufletesc, frați creștini! Așa se întâmplă și cu noi, căci cum am intrat în lumea aceasta, așa vom ieși din ea și nimic nu vom putea duce cu noi. Lume, lume, cât de dulci sunt roadele și amăgirile tale, dar ce folos ne rămâne nouă din ele?! De câte ori nu am văzut poate pe cineva gras, frumos, voinic și tare, iar după o vreme în urma unei boli aceeași persoană o vezi slăbită, uscată și de nerecunoscut.

Așa e viața aceasta trecătoare și dacă nu ne îngrijim de suflet pierdem tot. Bogatul nemilostiv de astăzi și săracul Lazăr închipuie trupul și sufletul omului. Trupul este bogatul care se lăfăie în bunătăți și-și face toate voile și plăcerile sale, căci fiecare are grijă mai mult de acest bogat, de trup. Toată ziua și toată noaptea aleargă pentru el.

Săracul Lazăr închipuie sufletul care stă plin de bube, slăbit și nemâncat, bolnav și părăsit la ușa trupului. Bubele sunt patimile și viciile cele rele lipite de suflet și de trup, iar câinii sunt demonii cărora le place să lingă patimile și să adâncească rănilor.

Să ne fie milă de Lazăr – de sufletul nostru – și să începem cu mai multă stăruință să-l hrănim, să-l adăpăm, să-l spălăm de răni și să-l îngrijim. Cât mai bine să-l îngrijim că ne va cere Domnul Hristos socoteală de el. Hrana, băutura și îngrijirea sufletului le constituie Cuvântul lui Dumnezeu, rugăciunile, cântările, predicile și citirea sfintelor cărți religioase ortodoxe. Rănilor păcatelor se spală cu lacrimi prin pocăință sinceră și se ung cu untdelemnul faptelor bune, al milostivirii către toți lipsiții sufletești și trupești, ca să aflăm și noi milă în ziua judecății.

Să fim gata și noi, spălați și curățați de toate bubele, de toate păcatele noastre, că numai așa vom putea intra și noi în sânul părintelui Avraam, în grădina fericirii.

Rugăciune

Doamne Dumnezeul nostru, Părinte al îndurărilor și al milostivirii, trimite harul Tău cel ceresc peste noi ca să deschidă urechile noastre, să pătrundă cuvântul Tău în inimile noastre și să ne facă să înțelegem voia Ta, ca să ne întoarcem la Tine, mai înainte de a veni sfârșitul nostru, ca atunci să fim găsiți pe drumul cel bun al credinței și să ne iei și pe noi și să ne duci la locul cel fericit, în sânul părintelui Avraam, cu toți sfinții Tăi. Amin.